

men ogsaa Ansøgningerne til Menighedsraadet? I alt Fald maa Uddraget, hvis Ansøgningerne ikke skulle tilstilles Menighedsraadet, være adskilligt fyldigere end hidtil. Jeg henleder Opmærksomheden herpaa, for jeg tror, det har adskillig praktisk Betydning. Der er dernæst Bestemmelsen i § 31 om, at $\frac{1}{5}$ af de valgberetigede i en Menighed kan faa Lejlighed til at ansætte en Andenpræst. Det er en overordentlig heldig Bestemmelse. Men ligesom det ærede Medlem fra Vonsild (Bramsen) tror jeg, at $\frac{1}{5}$ er lovlig meget. Jeg ved ikke, om det skal være $\frac{1}{10}$, men jeg kunde ønske en noget lempeligere Bestemmelse end $\frac{1}{5}$.

Med disse Bemærkninger skal jeg anbefale Lovforslaget.

R. Nielsen (Ringkøbing Amts 5te Valgkreds): Det er under min mangeaarige Rigsdagsvirksomhed, naar der paa Tingets Bord har foreligget Forslag, hvis Indhold vedrørte Omraader, hvor jeg havde nogen Erfaring fra mit personlige Liv, og om hvilke jeg derfor har haft Trang til at udtale mig, meget ofte gaaet mig saaledes, at jeg, naar forskellige andre Talere først have haft Ordet, har tabt Lysten til at tale og undladt at tage Ordet, fordi der som oftest saa af en, saa af en anden var blevet sagt, om ikke alt, saa dog en hel Del af det, som det ogsaa laa mig paa Sinde at faa sagt. Uagtet noget lignende er Tilfældet med de Forslag, vi her behandle, idet der ved en hel Række af de Enkeltheder, der her have været fremdragne, er faldet Udtalelser, der have været Udtryk for Tanker, jeg deler, føler jeg dog — og det til Trods for det sene Tidspunkt under Forhandlingerne, idet det er 4de Dag, vi forhandle denne Sag — Trang til at sige i det mindste nogle Ord, fordi min Grundopfattelse af i alt Fald det ene af Forslagene — ikke det første, om hvilket alle ere enige i, at det i sit Hovedindhold kun er godt og rimeligt, og som alle rose og takke for, men det andet — er, om ikke i Modstrid med Indholdet deraf, naar vi i det hele skulle lovgive paa dette Omraade, saa dog den, at det var bedst at lade være med denne Lovgivning. Der fremkom forleden Dag en Udtalelse om, at der var en udelst Glæde, da den forrige Lov om Menighedsraadene i Fjor bortfaldt. Jeg tror, at denne Udtalelse var for langt til den ene Side. Der er fra ærede Medlemmer faldet imødegaaende Udtalelser desangaaende. Man siger ikke, at der var udelst Glæde over Loven om Menigheds-

raadene, men dog, at det store Flertal af Folket havde glædet sig ved Menighedsraadene og glædede sig til dem nu igen. Jeg tror, at begge disse Udtalelser ligge lidt udenfor de virkelige Forhold. Jeg skal nu saa tydeligt, som jeg kan, forklare min Stilling i nogle faa Bemærkninger og da først holde mig til min almene Opfattelse for dernæst, da jeg jo ikke kan vente at finde Tilslutning i Almindelighed, at nævne de Ting, der efter min Mening bør ændres i begge Lovforslagene.

Man kan, som det ærede Medlem, der indledede denne Forhandling (J. C. Christensen), sagde, længe nok strides om, hvorvidt Folkekirken er en borgerlig eller en kirkelig Indretning eller en borgerlig Indretning af særegen Art. Man kan strides om, hvorvidt Grundlovens Paragraffer forlange, at vi skulle have en Kirkedag. Ja, man kan ogsaa strides om det, jeg nævnedes før, hvorvidt det var en Glæde eller en Sorg, at Menighedsraadene faldte bort, og om meget andet. Men det har liden Værdi. Det, der har Betydning og vil faa Betydning for den kommende Udvikling paa dette Omraade, er, hvad vi ved denne Lejlighed komme til at vedtage. For mig staaar det saaledes, at det maa afhænge af, hvorledes vi have staaet i Fortiden, hvorledes vi staa nu, og hvad vi vente os i Fremtiden ud af disse Forhold. Det var vistnok det ærede Medlem for Hjørring Amts 4de Valgkreds (Grønborg), der ønskede, at Lovgivningen paa dette Omraade ikke kom ude- og ovenfra, men inde- og nedenfra, og det ærede Medlem for Frederiksborg Amts 3die Valgkreds (Dinesen) gav den samme Tanke Udtryk ved at sige, at det skulde være Livets Krav, der betingede Lovgivningens Udvikling. Det er en Tanke, jeg har gjort mig til Talsmand for ved adskillige Lejligheder, og som jeg finder fuldstændig rigtig. Men Menighedsraadsloven, saaledes som vi fik den i sin Tid, var ikke et Udtryk for et Livets Krav indenfor den kirkelige Udvikling i vort Folk. Tværtimod mener jeg, at det Livets Krav, som der den Gang var, om ikke brød med, saa dog trodsede sig ind ved Siden af denne Lov. Det, Livet krævede den Gang, og det, det kræver nu, er Bestemmelser om Brugen af Kirkerne og Rummelighed for Valgmenigheder og for friere Kirkesamfund med samme kirkelige Bekendelse som Folkekirken og med samme aandelige Præg som Valgmenighederne — for at bruge et Udtryk fra det foreliggende Forslags Anmærkninger. Og en Ting mere krævede man gennem